

## Saksframlegg

---

TRONDHEIM KOMMUNES HØRINGSSVAR VEDRØRENDE UNGDOMS FRITIDSMILJØ.  
UNGDOM, DEMOKRATISK DELTAGELSE OG INNFLYTELSE

Arkivsaksnr.: 09/18713

---

**Forslag til vedtak:**

Formannskapet vedtar Trondheim kommunes høringssvar vedrørende ”Utredning om ungdoms fritidsmiljø og deltagelse og innflytelse lokalt”.

## Trondheim kommune

### Bakgrunn

Trondheim kommune mottok invitasjon til høring vedrørende ”Utredning om ungdoms fritidsmiljø og deltagelse og innflytelse lokalt”. Rapporten er en utredning fra en ekspertgruppe nedsatt av Barne- og likestillingsdepartementet. Høringsfristen var 20.september. Trondheim kommune har sendt hørings svar med forbehold i forhold til politisk behandling og vedtak. Dette i avtale med Barne- og likestillingsdepartementet.

Utredningen er utarbeidet av en ekspertgruppe. Utredningen er todelt: ”Ungdoms fritidsmiljø” og ”Demokrati og deltagelse for ungdom”. Utredningen gir en bred vurdering av disse områdene og anbefalinger til nasjonale og lokale tiltak.

Vedlagt er et sammendrag av hoveddelene i rapporten med fokus på ekspertgruppens forslag til tiltak. Ungdommens bystyres uttalelse og saksprotokoll ”Forsøksordning med stemmerett for 16-åringer”, behandlet 16.04.08 i Ungdommens bystyre og interpellasjon om samme tema fra Bystyrets møte 27.03.08 er også vedlagt. Link til rapporten i sin helhet i hyperkobling ovenfor.

### Saksbehandling

#### Ungdommens bystyres uttalelse

Rapporten ble tatt opp i Ungdommens bystyres møte 23.04.09, og delegert til komiteene. Komiteene valgte å arbeide med rapporten i arbeidsgrupper. De uttrykker at dette er en grundig og god rapport. Oppsummering er følgende:

- Det må etableres en ungdomslov i Norge som sikrer barn og unges rett til fritidsklubb.
- Ungdomsråd må være lovbestemt.
- Man kan ikke prøve ut 16-årig stemmerett ved lokalvalg eller en ”ungdomsfolkeavstemning” om dette før man får demokratiopplæring og medvirkningsprosesser enda mer etablert både på formelle (skoler)og uformelle arenaer.

#### Trondheim kommunes høringsuttalelse

Rapporten ”Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltagelse og innflytelse gir en god beskrivelse av situasjonen. Det er positivt at dette området som vanligvis har hatt lite oppmerksomhet blir så grundig dokumentert i denne rapporten. I forhold til de viktige tema denne rapporten belyser, burde den hatt status som en NOU-rapport for en enda bedre forankring og fokus for videre arbeid. Trondheim kommunes høringsuttalelse omfatter de forslag til tiltak vi ønsker spesielt å fremheve.

### I. Ungdomsfritidsmiljø

#### Ungdomslov

Ekspertgruppa anbefaler ikke en egen lovfesting av ungdoms- og fritidslov. Ungdommens bystyre i Trondheim, mange andre ungdomsråd og frivillige organisasjoner er medlem i Ungdomslovalliansen som arbeider for en ungdomslov i Norge. Dette innebærer ikke kun en lovbestemmelse i forhold til fritidsklubber, men også på områdene medbestemmelse og medvirkning. Trondheim kommune støtter ekspertgruppas anbefaling. De gode løsningene må tilpasses lokale forhold. Fritidssektoren er ikke tjent med sterk statlig styring.

## Trondheim kommune

### **Forskningsbasert kartlegging av lokale kulturaktiviteter. Kompetanseløft for de som arbeider med fritidssektoren og nasjonalt kompetansesenter**

Trondheim kommune vil særlig fremheve og understreke behovet for dette. Det betyr mye for kommunene et forslag om nasjonalt kompetansesenter både i forhold til fritidssektoren og området demokrati og deltagelse. Dette vil bidra til en kompetanseheving blant kulturarbeidere og heve status for disse yrkene, og positivt påvirke rekruttering. Trondheim kommune er enig i ekspertgruppas anbefalinger på disse områdene.

## **II. Demokrati og deltagelse for ungdom**

Trondheim kommune er enig i at det er nødvendig å styrke overnevnte område. På tross av at barn og unge har lovbestemte rettigheter så er det praksis og den reelle medvirkningsmuligheten som er av betydning for barn og unge selv.

### **Lovfestelse av demokratiprogram i kommunene**

Trondheim kommune er uenig i ekspertgruppens anbefaling om at det bør lovfestes at kommunene er forpliktet til å utarbeide et demokratiprogram. Et slikt program er unødvendig da det må være et ledd i en etablering eller videreutvikling av et ungdomsråd, samtidig som man må fokusere på en god og lokal demokratiopplæring i skolen. Kunnskapsdepartementet bør kreve fokus på dette området jfr Kunnskapsløftets fag "Elevrådsarbeid" (gjelder alle elever i grunnskolen).

### **Alle kommuner bør etablere både representative og deltakerdemokratiske medvirkningsmuligheter**

Ekspertgruppen anbefaler at alle kommuner *bør etablere* arenaer for gode medvirkningsmuligheter, herunder etablering av ungdomsråd som følger nasjonale retningslinjer.

Trondheim kommune støtter her Ungdommens bystyres uttalelse om et lovfestet ungdomsråd. Det forutsetter at de nasjonale retningslinjene ikke er *for* førende, og dermed gir liten mulighet for lokalt handlingsrom. Statlige føringer og ny Plan- og bygningslov er i dag enda tydeligere på kravet om barn og unges medvirkning, men man har ikke en lovbestemt arena for å utøve denne praksisen. Man bør derfor sikre at kommuner har en formell medvirkningsarena for barn og unge, nemlig ungdomsråd.

Den lokale sjølråderetten er ikke truet av et lovbestemt ungdomsråd. Det er viktig, slik Ungdommens bystyre i Trondheim ble opprettet, at barn og unge selv bestemmer organisering og struktur under gitte lokale rammer. Denne forankringen er helt avgjørende om man vil ha et velfungerende ungdomsråd. Med et lovbestemt ungdomsråd vil man også *sikre* det ekspertgruppa understreker om formell arena for medbestemmelse i forhold til unges fritidsmiljø, spesielt nevnt under samme tema.

Med en lovbestemmelse bør det følge øremerkede midler som gir kommunene i praksis en mulighet for en god administrativ oppfølging.

### **En kommunal plan for helhetlig ungdomspolitik**

Trondheim kommune mener dette er ikke nødvendig når man ivaretar de ulike planene tverrsektorielt samt god og tidlig medvirkning i de ulike planene.

### **Standardisert opplegg for ungdomsundersøkelser**

Trondheim kommune støtter ekspertgruppens anbefaling om et standardisert opplegg for ungdomsundersøkelser. Dette vil gi de ulike kommunene en mulighet for en reell sammenligning nasjonalt, samt ivareta områder som ikke kommer frem i elevundersøkelsen.

## Trondheim kommune

### **Systematiske forsøk med ulike modeller for ungdomsdeltagelse. Etablering av statlig tilskuddsordning som stimulerer nye veier.**

Trondheim kommune støtter ekspertgruppens anbefaling på dette området og understreker behovet for å belyse modeller for uformell ungdomsdeltagelse samt kartlegger ” de gode eksemplene”. Tilskuddsordninger vil kunne gi ytterligere muligheter for utprøvingstiltak.

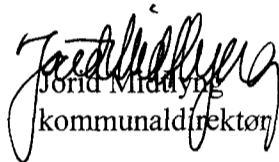
### **Kompetansebyggende tiltak for ungdom og demokratisk deltagelse. Nasjonalt kompetansesenter.**

Trondheim kommune støtter ekspertgruppens anbefaling. Ekspertgruppen anbefaler at det nasjonale kompetansesenteret også bør omfatte ungdoms deltagelse og demokratibyggende virksomhet. Trondheim kommune vil understreke at dette bør også omfatte kvalitetssikring av demokratiopplæring i skolen. Da sikrer man en helhetlig tilnærming på både formell og uformell arena.

### **Utprøving av 16-årig stemmerett og ”ungdomsfolkeavstemning” om stemmerett for 16-åringer.**

Trondheim kommune støtter Ungdommens bystyres uttalelse om 16-årig stemmerett, og slutter seg derfor ikke direkte til ekspertgruppas anbefaling. Det å gi stemmerett til en 16-åring gir ikke nødvendigvis større engasjement. Det er derfor viktig at man fokuserer på opplæring og medvirkningsmuligheter aller først før man går til det skritt slik som ekspertgruppa anbefaler: *en ”ungdomsfolkeavstemning” om stemmerett for 16-åringer ved lokalvalg*. Trondheim kommune mener man må nødvendigvis etablere et godt fundament for demokratiopplæring og medvirkning før man går til et slike tiltak.

Rådmannen i Trondheim, 07.09. 2009.

  
Jorid Miedving  
kommunaldirektør

  
May-Iren Skamfer Evenmo  
oppvekstkontoret

### **Vedlegg**

- Utrykt vedlegg 1: Rapport 2009. Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltagelse og innflytelse. Utredning fra ekspertgruppe nedsatt av Barne- og likestillingsdepartementet januar 2009.
- Trykt vedlegg 2: Sammendrag av ekspertgruppas forslag til tiltak.
- Trykt vedlegg 3: Ungdommens bystyres felles uttalelse om Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltagelse og innflytelse.
- Utrykt vedlegg 4: Ungdommens bystyres saksprotokoll fra 17.04.08 i sak 13/08 ”Stemmerett for 16-åringer” .
- Trykt vedlegg 5: Ordførerens svar på interpellasjon i Bystyrets møte 27.03.08 om ”Stemmerett for 16-åringer”